

Imię ojca i syna

Autor tekstu: **Piotr Drobner**

Wielką wagę Semici przywiązują do imion. Tym bardziej więc intrygująca jest zagadkowość imienia boskiego „Jahwe” — dziwna, nietypowa etymologia, dziwna, niezwykła treść. Nie tylko to imię sprawia problem: również imię największego proroka tego boga skrywa wiele tajemnic. A może obydwa imiona kryją tylko jedną tajemnicę?

Bóg, przedstawiając się Mojżeszowi jako bóg Abrahama, Izaaka, Jakuba, zapewnia : „imienia mego — Jahwe — nie objawiłem im”. Z Biblii wiemy, że Mojżesz się musiał wiele natrudzić, by przekonać Izraelitów o identyczności boga Jahwe i boga ojców Izraela.

Jak więc wytłumaczyć pochodzenie hebrajskich imion i nazw teoforycznych używanych od wieków w Kanaanie i Egipcie? Na setki lat przed Mojżeszem, jedna z żon Ezawa miała na imię Jehudit; prawnuk Abrahama, odległy praszczur Mojżesza miał na imię Jehuda (Juda)? Obydwa imiona w hebrajskim mają znaczyć : „będę słać Jah[we]” ! Cokolwiek znaczą, rdzeń "Jah" jest nie do ukrycia! Syn Jakuba - Józef, to Jehoseph : „Jah[we] przyda, pomnoży, darzy”. W przedmojżeszowych imionach : Joktan, Jokszan, Jobab, Job (Hiob) również znajduje się ten rdzeń. Także imię domniemanej izraelskiej matki Mojżesza — Johewed[Jokebed] mające znaczyć "chwała Jah[we]", "potęga Jah[we]" — było jej nadane oczywiście przed objawieniem Mojżesza.

Znane są przykłady **nawet sprzed czasów Abrahama** : tabliczki z Ebli, datowane na 2400 pne. wymieniają imię Mikayah — "któż jak Jah[we]"; nazwa góry na której Abraham miałby, jakoby, ofiarować Izaaka brzmi Moria czyli *mori-jah* : "nauczycielem jest Jah[we]”).

Najpoważniejsze jednak wątpliwości rodzi imię Jehoszua - „Jah[we] jest zbawieniem”. Jozuego poznajemy na samym początku Wyjścia jako dowódcę wojsk w walce przeciw Amalekitom (Ks. Wyjścia 17:8-16). Jest człowiekiem dorosłym, wojownikiem o uznanej renomie, musiał mieć co najmniej 16-18 lat. A Księga Wyjścia sugeruje, że czas między objawieniem imienia bożego a Wyjściem był zdecydowanie krótszy — wszystkie epizody dzieją się bezzwłocznie. Ale nawet gdyby było inaczej, jest faktem, że **imię to jest** wcześniejsze od „objawienia synajskiego”, ogłoszenia i spisania Tory przez Mojżesza, a więc **wcześniejsze wiedzy Żydów o wątkach raj, grzechu, pojęcia i potrzeby zbawienia**.

Przemilczenia i zafałszowania w tej kwestii są obecne do dziś : dziesiątki „prawowiernych” opracowań (żydowskich, chrześcijańskich), a zwłaszcza słowniki, powstrzymują się wyraźnie od podawania etymologii tych semickich, przedmojżeszowych imion teoforycznych. Tylko **te imiona w Biblii zniekształca się** na wszystkie możliwe sposoby, przede wszystkim by zatrzeć istnienie w nich rdzenia „jah”.

Ponadto pomija się pewne oczywiste i intrygujące fakty i sugestie, być może przypadkowe, błędne, ale wymagające przynajmniej rzetelnej krytyki przed ich odrzuceniem. Przemilczanie ich nie jest najuczciwszą metodą, zwłaszcza, gdy wielkim głosem obwieszcza się jednocześnie propagowanie „prawd ostatecznych”.

Na przykład w publikacjach dalekich od religii żydowskiej czy chrześcijańskiej znajdujemy między innymi taką oto zdumiewającą, bezpośrednią konsekwencję :

„Uczonym”, „badaczom”, „historykom” i „egzegetom” od dziesiątków lat ten prosty fakt „umyka”, nigdy się nań nie natknęli lub też nie analizowali. Jest niezwiązany z tematem, nieistotny, bez znaczenia.

Nie ma związku z ponad 400 letnim pobytom Żydów w Egipcie i objawieniem właśnie w tym czasie. Nie ma związku ani z księżycowym kalendarzem Semitów, ani z rytmem kwadr księżyca, wyznaczającym święte szabaty co 7 dni. Nie ma oczywiście powiązań ze starożydowskimi obchodami nowiu i pełni księżyca.

Nie ma też związku z pochodzeniem Abrahama : ani z Ur ani z Haranem: najważniejszymi ośrodkami kultu lunarnego Mezopotamii. Nie ma związku z imieniem

krewniaka Abrahama w Haranie — Labana/Lawana [laban = lawan — biały (księżyc)].

Nie ma znaczenia fakt, że powstający w VI — VII wieku islam, wyprowadzający się z abrahamowego objawienia, bez jakichkolwiek wątpliwości czy wahań przyjmuje za swój symbol księżyc z gwiazdą.

Nie ma związku z ustanowionym przez Jahwe „diademem arcykapłana” do noszenia na mitrze nad czołem. Obecnie Pismo nie podaje ani formy ani kształtu diademu. Albo usunięto później dokładny opis albo przez ewidentną oczywistość nie był nigdy potrzebny i Żydzi jednoznacznie interpretowali go jako srebrny półksiężyc, jak na poniższych rycinach :

Uderzających zbieżności i koincydencji jest dużo więcej — wystarczy się uważnie rozejrzeć w szczegółach.

Wykształcający się później transcendentalizm monoteizmu żydowskiego wyparł główne ślady kultu Jahwe - księżyc, tak w Piśmie jak i w rytuale religijnym — a więc i w świadomości wyznawców i następców. Unieważniono i usunięto bezpośrednio święta związane z księżycem, poprawiono Pismo, zniekształcono imiona i nazwy.

Wydaje się, że najbardziej ucierpiało imię Mojżesz (Mosze). Słowo to, „mose”, jest fragmentem, końcówką egipskich imion teoforycznych oznaczającą — potomek, dziecko, narodzony, dany przez. Zwykle była ona poprzedzana imieniem lub określeniem boga : Ramose, Tut-mose. W przypadku Mojżesza nie znamy tego prefiksu, ani przyczyn, dla których go usunięto.

Prefiksem tym mogło być imię jakiegoś boga egipskiego, później obcego Żydom. Pozostawienie go w imieniu najważniejszego Proroka byłoby więc bluźnierstwem. Jeśli tak, to nie mamy żadnych punktów zaczepienia, by dociec początkowego imienia Mojżesza.

Jednakże poszukując tropów znajdujemy imię, również mocno zniekształcone, innego biblijnego proroka - jest nim Amos (ok. 750 pne.). Jego, podobne przecież, imię oznaczać ma (w hebrajskim!) „Jahwe cię niósł”, „przyniesiony, dany przez Jahwe”. A zatem, przed zniekształceniem musiało brzmieć „Jahmos”. Teraz już łatwiej znaleźć podobne imię egipskie : Ahmes, Ahmose, Jahmes, Jahmose (np. jeden z faraonów, którzy pokonali i wygnali Hyksosów).

Nie jest zatem wykluczone, że **pierwotną, oryginalną postacią imienia Mojżesza jest słowo „Jahmose”**. W takim przypadku używanie pełnej nazwy nie byłoby dla Żydów bluźnierstwem — to jest właśnie ich bóg! Z jakich powodów więc usunięto prefiks w tym imieniu, pozostawiając w innych, powszechnie stosowanych imionach? Co mogło być niewłaściwego?

Na pewno niewłaściwy byłby ewidentny w tym przypadku anachronizm. Ale bardziej niewłaściwe mogły być znaczenia tego imienia. Na przykład:

Iahmesi (Księżyc Się Narodził)

Innymi możliwymi znaczeniami imienia „Jahmose” są więc — „Jahwe się narodził”, „Jahwe narodzony” czy też **„syn Jahwe”, „syn Boga”**.

Z takimi ewentualnościami Żydzi, od pewnego momentu przynajmniej, zgodzić się nie mogli! Tedy oderwano, tylko w tym imieniu, prefiks „jah”. Jednak nawet odcięcie głównego rdzenia i pozostawienie tylko sufiksu „mose” — nie wystarczyło. Podstawowe znaczenie „SYN” mogło rodzić niepokojące i niebezpieczne pytania i domysły : czyj syn?!

Hierarchowie religijni to przebiegły ludek. Na długie wieki ogłupili wiernych, zasłoniwszy

prawdziwe znaczenie legendą, podającą hebrajską etymologię tego słowa : „wydobyty z wody”. Najprostsze rozwiązania są najlepsze. Nikt wszakże nie obiecywał, że są one doskonałe.

Bibliografia:

Armstrong		K.,		<i>Historia</i>		<i>boga;</i>	
Biblia			Tysiąclecia;			1980;	
Bocian.		M.,	<i>Leksykon</i>		<i>postaci</i>	<i>biblijnych;</i>	
Cinal	S.,	<i>Ba'al</i>	z	<i>Ugarit</i>	a	<i>inni bogowie</i>	<i>burzy;</i>
Johnson		P.,	<i>Cywilizacje</i>		<i>ziemi</i>	<i>świętej;</i>	
de		Lange	N.,		<i>Żydzi;</i>		
Rogerson J.	<i>Świat Biblii.</i>						

Zobacz także te strony:

[Dygresje starotestamentowe: Jahwe czy Jehowa?](#)

Piotr Drobner

Inżynier elektryk o zainteresowaniach humanistycznych; Poznań.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 05-01-2004 Ostatnia zmiana: 08-08-2006)

[Oryginał.](#) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3162>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl